

MÓZES MÁSODIK KÖNYVE III.

Egy szabadító születik

2Móz 2,1-10

„Ekkor elment egy Lévi nemzetségéből való férfi, és egy Lévíta lányt vett feleségül. És terhes lett az asszony, és fiút szült, és kívánta megtartani¹, ezért rejtegette őt három hónapig. Amikor már nem tudta tovább rejtegetni őt, vett egy papirusznádból készült dobozt, és bekente kátránnyal és szurokkal, és belehelyezte abba a fiút, és azt a nádasba helyezte, a Nílus széléhez. Az ő nővére pedig messziről figyelte, hogy tisztában legyen, mi lesz a fiúval. Majd lement a fáraó lánya a Nílushoz, hogy megfürödjön, és az ő társai sétáltak a Nílusnál. És meglátta a dobozt a nádas közepén, és odaküldte az egyik szolgálólányát, és elhozta azt. Amikor kinyitotta, meglátta a fiút, és bizony a csecsemő sírt. Megesett a szíve rajta, és azt mondta: »A héberek fiai közül való!« Akkor a fiú nővére azt mondta a fáraó lányának: »Elmenjek, hogy hívjak Neked egy szoptatóasszonyt a héber nők közül, aki szoptatni fogja neked a fiút?« A fáraó lánya azt mondta neki: »Menj!« Mire elment a lány, és hívta a fiú anyját. És mondta neki a fáraó lánya: »Vidd ezt a fiút, szoptasd őt, és én megadom a béredet.« És fogta a asszony a fiút, és szoptatta őt. Amikor a fiú felnőtt, elvitte a fáraó lányához, és az ő fiává lett. Mózesnek² nevezte őt, »Mert« – azt mondta – »a vízből húztam ki őt.«” (2Móz 2,1-10, saját fordítás)

Lekció: Ézs 9,1-7

Fő üzenet

Az Exodus második fejezete Izráel későbbi szabadítójának születésével és megmenekülésével kezdődik. A fejezet Isten megváltására mutat rá, amelyben meg kell látnunk saját rászorultságunkat erre, de alkalmat ad az Istenben való gyönyörködésre, amint Ő az eseményeket felülvagyazza és mindent az Ő népe javára fordít.

Megváltás – egy különleges fogalom. Visszavisz minket az ókorba. A görögök megváltás szót a *megold*, *elold* töből eredeztethetjük. Ezt a szót a ruha vagy a páncél megoldására értették. Azonban egy teljesen más jelentést vett fel, amikor emberekre használták. Itt vissza kell mennünk a rabszolgák világába: az emberek eloldása egyet jelentett a kezükön lévő kötél megoldásával. Természetesen a szabadságot nagyon ritkán lehetett ingyen visszanyerni, éppen ezért a váltság szó fokozatosan összekapcsolódott a rabszolgasággal. Megváltani valakit annyit jelentett, mint megvásárolni azért, hogy szabad legyen.

Azért mondom el mindezt előljáróban, mert a mai alkalommal tehát a megváltásról lesz szó. A zsidók az Egyiptomban eltöltött évek alatt szabadságból tabszolgasorba kerültek,

¹Héber: „látta, hogy szép”, de vö. 1Móz 3,6; 6,2, ahol nem csupán a „látja, hogy szép” értelemben használja a Szentírás, hanem kifejez vágyat, vonzalmat, birtokolni akarást.

²Héber Móse.

szükség volt tehát valakire, hogy megváltsa, azaz kiszabadítsa őket a szolgaságból. De a Bibliát olvasva vagy saját életünket gondolkozó elmével szemlélve tudnunk kell, hogy nem csupán a zsidóknak volt szüksége megváltásra, hanem mi magunknak is. Bűneink fogságából csak úgy szabadulhatunk, ha Valaki ebből megvált minket. Éppen ezért a mai alkalommal személyes és aktuális dologról lesz szó. *Aktuális*, mert harcaidról, problémáidról, mindennapjaidat befolyásoló dolgokról fogsz hallani. És *személyes*, mert az üzenet *Neked* fog szólni – nem csupán Izráel, hanem a te megváltásodról kell gondolkodnod.

1. Egy szabadító születik

Megváltás: Isten győzelme a gonoszságon. Egy héttel ezelőtt ott hagytuk abba, hogy Isten újra és újra megíúsította a fáraó tervét, és véghezvitte akaratát, Izráel megáldását. A mai alkalommal is vissza kell azonban térnünk a fáraóhoz és gonosz tervéhez. A megváltás ugyanis mindig elválaszthatatlan a gonoszságtól. Izráelnek a megváltás nem azt jelentette, hogy a jó helyről egy jobb helyre került, a napfényes Egyiptomból a tejjel-mézzel folyó Kánaánba. Izráelt a nyomorúságból kellett megváltani, a gonosz fáraó kezéből, aki próbálta meggyilkolni magzataikat.

Szeretnék még röviden elidőzni a fáraónál. Láthattuk az ő háromlépcsős tervét a zsidók eliminálására. Az A terv szerint a kemény rabszolgamunka majd megoldja a zsidó népesezési problémát. A kudarc láttán a B terv titokban próbálta megölni a fiúgyermekeket a bábák igénybevételével. Ám ez is csődöt mondott, és így a C terv lépett életbe: egész Egyiptomra kiterjedő nyilvános felszólítás, hogy bárki, aki héber újszülöttet lát, nyugodtan megölheti. Amit látnunk kell ebben, az a bűn természete és terjedése. Amit az ember először csak gondolatban követ el, majd beszél róla, végül magányában elköveti, és így fokozatosan eljut arra a pontra, amikor szégyentelenül felvállalja tettét a nyilvánosság előtt is – még úgy is, ha ezzel másokat is a bűnbe ránt.

Nem lehet kihagyni ezen a ponton a párhuzam felállítását a nácik tevékenységével. Kezdetben csak maguk között okolták a zsidókat mindenért, egy idő után a nyilvánosság előtt is megindították a zsidók elleni gyűlöletbeszédet. Majd következett a zsidó törvények hosszú sora: először csak bizonyos szakmáktól tiltották el a zsidókat. Később csilaggal megjelölték őket, majd ezt követte a *Kristályéjszaka* nyílt agressziója, a gettósítás, a munkatáborok és végül az Auschwitzhoz hasonló haláltáborok. A bűnt nem állították meg, így fokozatosan egyre nagyobb teret nyert, és egyre több embert vont zászlaja alá, és egyre több ember pusztulását okozta.

De nem kell ilyen messzire menni, hogy az Egyiptomban történetekhez hasonló példát találjunk. Az abortusz tényét először közfelháborodás övezte, nem volt legális, hanem az orvosok csupán titokban, állásukat és szabadságukat veszélyeztetve abortáltak magzatokat. Majd egyre nyíltabban szólaltak meg az abortusz mellett, pereket indítottak az anya választásának „szabadságáért”. Most már sajnos senki nem kapja fel a fejét, ha az abortuszról hall. Hasonló az eset az eutanáziával, a „kegyes halállal” kapcsolatban. Kezdetben teljesen elítélték, legfeljebb egy-egy orvos vagy nővér vállalkozott arra, hogy titokban halálos gyógyszeradagot adjon egy-egy súlyos betegnek – ám mindezt illegálisan. De nemsokára meg jelennek majd a „jogunk van a halálhoz” szlogenű kampányok. Majd egy idő után, amikor a saját akaratból történő eutanáziát már elfogadták, az más akaratából történőt is elfogadják: majd más dönti el, hogy érdemesek vagyunk-e élni vagy sem. Ez nem az én károgó vészjóslatom, hanem a bűn bibliai útja: hacsak meg nem állítják a bűnt, az növekedni fog, és egyre több és több halált eredményez.³

Most szeretném, ha megállnál ezen a ponton, és alkalmaznád ezt a saját életedre. El kell

³Philip Graham Ryken: *Exodus*, 49-50. old.

gondolkoznod azon, hogy milyen bűnök nyertek nyílt teret az életedben. Lehet, hogy gondolataidat eluralta az önsajnálát, vagy szavaidat a keserűség. Talán életed bizonyos területein együttélsz Isten törvényének megsértésével: nem olvasod a Bibliát, megszoktad, hogy nem figyelsz oda a másokra az imaközösségen. Sőt az is lehet, hogy már az sem hat meg, ha mások is látják nyílt törvényszegésedet: férjed vagy főnököd elleni lázadásodat – egyszerűen nem hat meg ez. Azt kívánom, hogy lásd meg a fáraó példájából a bűn mindent elsöprő szörnyűségét, hogy mennyire veszélyes az, amikor nyitva hagyod a bűn előtt az ajtót! Bizonyára nem gondoltad volna korábban, hogy eljön az az idő, amikor egy vállrántással el tudod intézni a testvéri intést, és semmiben nem változol meg azután. Ez az út azonban a bűnnel beteljesedő élet, a lelki halál útja. Jól vigyázz!

Kedves budapesti gyülekezet, pontosan ezért van szükségünk a megváltásra. Mert a megváltásban Isten megszabadít minket a gonosztól. Jézus Krisztus azért jött el, hogy megszabadítson minket a bűn egyre jobban fojtogató uralmából. Ahogyan a zsidók is előbb vagy utóbb már nem tudtak volna ellenállni a fáraónak, hacsak egy szabadító el nem érkezett volna hozzájuk, úgy magunkban mi sem vagyunk képesek a bűnt legyőzni. Jézus Krisztus halálán keresztül azonban többé már nem vagyunk a bűn szolgái, éppen ezért Te is mondatsz nemet azokra a bűnökre, amelyek egyre inkább kezdenek teret nyerni az életedben.

Különleges gyermek. Izráel történelmében azonban egy ponton megszületett a várva várt szabadító. Azt, hogy e történetnek a középpontjában Mózes áll, annak ellenére, hogy még csak csecsemő, nem nehéz észrevenni. A 10 versben 12-szer hivatkoznak rá, mint gyermekre, fiúra vagy Mózesre. Ráadásul ő az egyetlen, akinek a nevét megtudjuk ebben a történetben. Bár a legkisebb, mégis ő a legfontosabb szereplő.

Ezt az a tény is kihangsúlyozza, hogy Mózes születése az *utolsó feljegyzett születés* Mózes öt könyvében. Az 1Mózes tizenötször tudósít minket a „terhes lett és fiút szült” kifejezéssel gyermek születéséről: Káintól kezdve (1Móz 4,1) egészen Júda első két fiáig (1Móz 38,4). A tizenhatodik és utolsó alkalom, amikor Mózes ezt használja, itt van lejegyezve, Mózes saját születésekor. (Két más hely van, ahol a kifejezés feltűnik: a 2Móz 21,22 ill. a 4Móz 11,12, ám egyik sem egy gyermek születéséről való történelmi beszámoló.) Nem azért, mintha Mózes saját magát akarta volna az Exodus központi alakjává tenni, nagyon vigyázott rá, hogy Istenen maradjon a fókusz. Mózes mégis megértette a saját szerepét: Isten különböző személyek hosszú sora által tartotta meg Izráel fiait. Ebben a sorban azonban Mózes az utolsó. Őt választotta ki Isten arra, hogy megszabadítsa és néppé formálja Izráel fiait – éppen ezért nincs szükség, hogy könyveiben Mózes ezzel a kifejezéssel adjon hírt adjon egy születésről.

Van tehát egy gyermekünk, egy különleges gyermekünk. De valóban létezett ő? Valóban ilyen kalandos volt az élete Mózesnek, ahogy erről a Biblia tudósít minket? Sokan vannak, akik kétségbe vonják ezt. Sokan vannak, akik ezt kétségbe vonják, és Mózes történetét egy szép mesének tartják. Hitetlenkednek amiatt, mert Mózeset sosem említik az egyiptomi krónikák – bár korábban beszéltük, hogy ez egyáltalán nem meglepő, hiszen az egyiptomi feljegyzésekbe elég sok „lyuk” van, különösen, amikor súlyos vereségekről van szó. Továbbá azért sem akarják Mózes történetiségét, mert azt mondják, hogy Sarrukín, akkád király (Kr. e. 2371-2316) legendája ihlette azt. Sarrukín története így hangzik:

*Sarrukín vagyok, az erős király, Akkád királya.
Anyám entum-papnő, apám nem ismerem,
apám testvére a hegyekben lakik.
Városom, Azupiránu az Eufratész partján fekszik.
Anyám, az entum-papnő megfogant velem, titokban szült meg,
beletett egy nádkosárba, fedőmet szurokkal lezárta.
A folyóba tett, amely nem sodort el:*

A hasonlóságokon felbátorodva a kritikusok azt gondolják, hogy a Mózes csupán az akkád király története alapján lett megalkotva, bármilyen történelmi alap nélkül. Azonban ez az állítás elég gyenge lábakon áll. Sarrukín legendája ugyanis a Kr. e. 8. századig, II. Sarrukín (Kr. e. 721-705) uralkodásáig nem volt lejegyezve. Mózes történetének leírása tehát jó 700-800 évvel megelőzi azt. Továbbá érdemes felhívni a figyelmet a két történet közti fontos különbségekre. Mózes történetében – Sarrukínéval ellentétben – rengeteg részlet és információ megtalálható: kik voltak szülei, családtagjai, hogyan fedezték fel, ki szoptatta őt stb. Sokkal realisabb tehát Mózes történetiségét elfogadni, mint Sarrukínét. Egy másik ok Mózes mellett az ő neve, amelyben egy kettős játékot figyelhetünk meg. Héberül a *másá*, kihúzni igéből származik, és annyit jelent: Aki kihúz valamiből. De ezentúl a héber Móse úgy hangzik, mint az egyiptomi *móse*, ami annyit jelent, hogy valakitől született. Ez az egyiptomiak között egy teljesen elfogadott név volt, gondoljunk csak Tutmózes (Tutmóse) vagy Ramszesz nevére. Mózes nevének ez a kettős származása tehát tökéletesen beleillik a történelmi keretbe. Hasznos, hogy ha tudjuk azt is, hogy a gyermekek kitevése az ókorban sokkal gyakoribb volt, mint ma (köszönhetően többek között annak, hogy az abortusz az ókorban nagyon ritka volt). A nemkívánt gyermeket kitevése hasonlítható ahhoz, mintha ma valaki az árvaházba, vagy a kórházak előtti inkubátorba tenné ki a gyereket. Így már közel sem olyan különleges, hogy Sarrukínál és Mózesnél is találkozunk ezzel a jelenséggel. A Mózes születése körüli részletek, nevének kettős eredete és az ókori történelemmel való összhangja azt mutatja, hogy nincs okunk kétségbe vonni Mózes történetiségét.

Persze vannak, akik azt mondják, hogy nem sokat számít, hogy Mózes létezett-e egyáltalán, az ő története ettől még csodálatos történet. De ha Isten hazugságot állít nekünk, amikor az Ő beszédében Mózesről tudósít nekünk, miért kellene mást elhinnünk neki? Továbbá, ha Isten nem volt ott valóságosan Mózes életében, nem cselekedte meg a csodákat, amelyekről olvasunk, akkor milyen biztosítékom van nekem arra, hogy az én életemben jelen lesz? Semmilyen. Ekkor az én hitem csupán egy vak hit lesz, bizonyíték nélkül maradok Isten valóságára vonatkozóan. Mindebből a fontos következtetés az: *csak azt az Istent érdemes megismerni és imádni, akinek van hatalma az emberi történelemben, és meg képes váltani egy népet vagy a világot a szolgásgból.* A Biblia Istene pedig ilyen Isten.

Megváltás és hit összefügg. A mindennapi problémáinktól most térjünk vissza Mózeshez és szüleihez. Ugyanis a fáraó parancsát követő nehéz időkben történt az, hogy egy fiatal zsidó pár megházasodott, és szerelmük gyümölcseként fiuk született. És itt jött a dilemma: megölni vagy megtartani? Hiszen a fáraó parancsa érvényben volt, mégis a pár számára gyerekek szép volt, csodálatos. Megtartották a fiút, rejtegették, de az egyiptomi halálos ítélet folyamatosan ott lebegett a fejük felett. Mikor hallja meg majd egy egyiptomi katona a gyermeksírást? Mikor veszi észre valamelyik egyiptomi szomszéd, hogy ebben a házban gyerek született? Elképzelhetjük, amint az apa vagy a nővér a ház bejáratánál figyelte az arra járókat, miközben az anya nyugtatni, pelenkázni vagy szoptatni próbálta a kisfiút.

A Biblia ezen a ponton nem nevezi meg se a szülőket, se Mózes testvérét – azért, mert most Mózes van a középpontban. Ám később Isten felfedi az ő nevüket, a 2Móz 6,20-ban azt olvassuk, hogy a férfit Amrámnak hívták, az anyát Jókhébednek. Mózes nővére pedig nem lehet más, mint Mirjám, akiről később is többször olvasunk Mózes könyveiben. Áron, Mózes testvére ekkor három éves volt. Amrámm és Jókhábéd tehát közönséges zsidó emberek voltak,

⁴Forrás: Pálfi Zoltán: „Sarrukín jósjele, aki a mindenséget uralta” – Az akkád Sarrukín, a mezopotámiai történelmi emlékezet és a modern történetírás, http://www.szabir.com/data/files/File/155/Palfi_Sarrukin.pdf.

ám egy különleges dolog mégis volt bennük. A Zsidó levél szerzője ugyanis megemlékezik róluk a hithősök között az alábbi szavakkal:

„Hit által rejtegették Mózeszt az ő szülei születése után három hónapig, mivel látták, hogy kellemes a gyermek, és nem féltek a király parancsától.” (Zsid 11,23)

Amrám és Jókhébed bátrak voltak, nem rettegtek tettük következményétől, mert *hit által éltek*. A hitük két dolgot tükrözött. *Először* is a hitük Istent tartotta a legnagyobbnak az életükben. Jobban hittek Istenben, mint amennyire féltek az emberektől. A hitük adott nekik bátorságot ahhoz, hogy a fiúcsecsemőkre kirótt halálos ítélettel a fejük felett házasságra lépjenek egymással, hiszen tudták Isten alkotta meg a házasságot. Istent tartották nagyobb-nak akkor is, amikor testüket odaadták egymásnak, hiszen tudták, Isten rendelte el, hogy a házasságban a két test eggyé legyen. Isten volt a legnagyobb az életükben, amikor a születendő fiúgyermeket megtartották. Sőt akkor is Isten volt az Úr az életükben, amikor a Nílus gondjaira bízta a gyermeket. Amrám és Jókhébed megértette, hogy gyermeküket Istentől kapták megőrzésre, ám amikor már nem tudtak róla gondot viselni, gyermeküket visszaadták Istennek, hogy mostantól Ő viseljen gondot róla. Ez a férj és feleség hit által élt, ennek köszönhetően származhatott ebből a családból Mirjám, Áron és Mózes. Pontosan ilyen szülőkre van szükségünk most is – gyermekeink csak akkor fognak növekedni és virágozni, ha a szülők példáján keresztül hitben nőnek fel és nem félelemben. *Másodszor* Amrám és Jókhébed hite *cselekvő* hit volt. Három hónapig az édesanya próbált mindent megtenni azért, hogy gyermekét elrejtse. De három hónap után, ahogy a csecsemő már kevesebbet aludt, egyre hangosabban sírt és egyre aktívabb lett, a helyzet már tarthatatlanná vált. Ám Jókhébed nem fagyott le ebben a helyzetben, hanem megtette, amit csak tudott. Vett egy papiruszból készült, felülről zárható dobozt. Kibélelte anyai szeretetének legnagyobb gondoskodásával, kátránnyal és szurokkal vonta be, hogy vízhatlanná tegye. Minden biztonnal lyukakat fúrt a ládára, hogy a gyerek levegőt kapjon, és a lyukakhoz valami könnyű anyagot rakott, hogy a szúnyogok és rovarok ne bántsák a gyerket. Majd a folyónak abba a részébe helyezte, ahol a kisgyermek számára a legbiztonságosabb lehetett – egy nádas közepébe. Továbbá odaküldte Mirjámot, hogy szemét a gyereken tartsa, hogy tisztában legyen, ha közbe kellene avatkozni. Mindeközben pedig biztonnal imádkozott Istenhez. Majd Mirjámot is a megtartó Istenben való hit tette képessé arra a bátorságra, hogy a fáraó leányának megvetett zsidóként tanácsot adjon. Jókhébed, Mirjám és Amrám tehát cselekedett, *mert hitt*.

A hitet magyarázhatnánk úgyis, mint egy virágot. A virág gyökere a talajban van, onnan táplálkozik, és kap elegendő energiát ahhoz, hogy a szárán szép virág növekedjen. A hitünk a szár, a hit gyökere Isten félelme, azaz Isten nagyságának elismerése. Az ebből nyert energiát szállítja a hit szára felfelé, és ez szükséges ahhoz, hogy az Isten szerinti cselekedetek szép virága kifejlődhessen.

A fentiekből azt kell látnunk, hogy *Isten megváltása és a hit összefügg*. Isten mindig hit által adott szabadítást – és ez nemcsak Mózes családjára vonatkozik, hanem rád is. Istenben és Jézus Krisztusban való hit nélkül nincs megváltás. Hit nélkül lehetetlen Istennek tetszeni (Zsid 11,6), és hit alatt a Biblia azt a hitet érti, amelyet itt látunk Mózes szüleinek életében. A hitet, amely nagyobb-nak tartja az Istent, akit nem látunk, annál a vezetőnél, problémánál, veszélénél, amit látunk. A hitet, amely cselekedetekre buzdít minket – rávesz, hogy nemet mondj lustaságodnak, félelmednek, kételyeidnek, és végre Istennek élj. Isten előtt nem ekd-ves az a hit, amely csupán vészhelyzetekben ragadja meg őt, egyfajta kabalaként használja, sem azt a hitet nem szereti, amely csak elfogad dolgokat, de nem hajlandó az életét alárendelni neki. Isten éppen ezért most hív téged, hogy vizsgálj meg van-e ilyen hited: üdvözítő hited a Jézusban, aki megváltott téged, és akiért hajlandó vagy élni a hétköznapiakban.

Isten van a háttérben. A megváltásról eddig három dolgot láthattunk: (1) ez Isten győzelmé a gonoszság felett; (2) Isten a megváltást egy szabadító által az időben és térben, azaz valóságosan végzi el; (3) Isten a megváltást a hiten keresztül adja. Most elérkeztünk a negyedik ponthoz: a megváltásban *Isten van a háttérben*. Ez nem mindig világos. Mózes második könyvét is könnyen lehet úgy olvasni, mint ami csupán egy nép rabszolgaság alól való felszabadulása Mózesnek, a nagy szabadítónak a vezetésével – sőt egy egész liberális iskola épült Mózes könyvének a „felszabadulás-teológia” szerint való értelmezése köré. Persze első látásra nehéz Istent a képbe hozni, hiszen az első tíz versben az Ő neve egyáltalán nincs megemlítve. Mégis meg fogjuk látni Mózes születésében, hogy a megváltás Isten munkája kezdettől a végig. Nézzük csak a következő tényeket!

- I. Isten volt ott Mózes fogantatásánál, őrizte meg Jókhébed méhében, és hozta egészségesen a világra – abban a korban, amikor a csecsemőhalandóság elég nagy volt ahhoz, hogy a gyerekek nem születésükkor adtak nevet, hanem jópár hét vagy hónap elteltével. Ráadásul ez a gyerek szép volt, és az itt használt héber kifejezés szinte ugyanaz, amit Isten a teremtés végén használt: *„És látta Isten, hogy minden amit teremtett vala, ímé igen jó.”* (1Móz 1,31) Habár Mózes nem volt tökéletes, mégis csodálatos gyerek volt Isten gondviseléséből.
- II. Azután Isten volt ott Mózes ládájánál is. Nem véletlen, hogy az itteni héber szó egyedül Noé történetében fordul még elő: a Biblia tudósításában Noé bárkája egy (nagy) ládához, dobozhoz hasonlított, mintsem egy hajóhoz. A párhuzam nyilvánvaló: ahogyan *Isten* mentette meg Noét, családját és a bárkában lévő állatokat, úgy Mózeset is Ő óvta meg. Isten vitte végbe azt, hogy az a Nílus, amely a héber fiúgyermekek közös temetője kellett volna legyen, végül a zsidó nép szabadítóját hordta a hátán. Azt a folyót, amelyet a fáraó a halál folyójává rendelt a zsidók számára, Isten az élet folyójává változtatta át számukra.
- III. Hasonlóan Isten munkálkodott a Fáraó lányának az életében is. Nem véletlen, hogy éppen jó időben érkezett a jó helyre, hogy megtalálja a ládában síró Mózeset. Bár ez önmagában még nem lett volna elég. Hiszen a fáraó parancsa *minden* egyiptomire vonatkozott, és hát kitől várna az ember igazi ragaszkodást a fáraó parancsához, ha nem a saját lányától? Elképzelhetjük Mirjám egyre növekvő aggodalmát, amint látta az egyiptomiakat közeledni a láda rejtekhelyéhez, és azt, ahogy a szíve a torkában dobogott, amikor a láda, benne kisöccsével a fáraó lányához került! Isten mégis valami csodálatosat vitt végbe ennek a hercegnőnek a szívében: *„Amikor kinyitotta, meglátta a fiút, és bizony a csecsemő sírt. Megesett a szíve rajta, és azt mondta: »A héberek fiai közül való!«”* (2Móz 2,6) És végül megkímélte a kisfiút.
- IV. De Isten adott bátorságot és okosságot Mirjámnak, hogy feltalálja magát ebben a helyzetben. Mirjám 10-12 éves körül lehetett ekkor – hiszen még elég fiatal ahhoz, hogy édesanyja nélkülözni tudja a mezőgazdasági és otthoni munkákban, azonban elég idős ahhoz, hogy okosan és összeszedetten beszéljen. S ez a kislány odaszaladt a nagyhatalmú fáraó lányához, és javaslatot adott, és ami még megdöbbenőbb, hogy a hercegnő hallgatott ennek fiatal szolgának a szavára.
- V. De az is benne volt Isten tervében, hogy a fáraó házába kerüljön. Mózes nem szolgaként nőtt fel, hanem az egyiptomi királyi család tagjaként. Sőt, Mózes előtt ezáltal megnyílt az út az egyiptomi bölcsesség tárházához. Az Apcsel 7,22-ben azt olvassuk:

„És Mózes taníttaték az Égyiptombeliek minden bölcsességére; és hatalmas vala beszédben és cselekedetben.”

Ez azt jelentette, hogy Mózeset tanították nyelvekre, matematikára, csillagászatra, építészetre, zenére, orvostudományra, jogra és diplomáciára.⁵ Mózeset a fáraó készítette fel arra, hogy majd évtizedek múlva egy következő fáraó pusztulását okozza!

Ki más végezhetné el ezt, mint Isten? Ki másnak lenne hatalma a természet és emberi szívek fölött, ha nem az Úrnak? Ebből azt tanulhatjuk, hogy szabadításunk kezdettől a végéig Isten műve – mi az üdvösségünket nem érdemelhetjük ki, hanem csakis Isten képes megszabadítani bennünket.

A megváltás az emberi szív legmélyebb örömét is képes betölteni. Végül hadd mondjak még el egy utolsó, ötödik dolgot a megváltással kapcsolatban. Menjünk vissza arra a pontra, amikor Mirjám tanácsára Jókhébed ott áll a fáraó lánya előtt, és az egyiptomi hercegnőtől a következőket hallja: *„Vidd ezt a fiút, szoptasd őt, és én megadom a bérédet.”* El tudjuk képzelni az anya örömét, amikor kisgyermekét újra a keblére szoríthatta? El tudod képzelni, mit érezhetett, hogy halálraítélten született kisfiát most szabadon felnevelheti, ráadásul mindezt a fáraó költségére? Jókhébed itt egy nagyon fontos dolgot tanult: *Isten az ő megváltottainak szíve vágyát a legteljesebb módon tölti be.* A megváltás nem csupán egy bírói döntés, amelyben Isten minket bűnösöket Krisztusért ezentúl igaznak tekint. A megváltás ennél sokkal több. Isten átformálja lelkünket, és amikor összekapcsol minket Jézus Krisztussal, akkor szívünk legnagyobb örömét adja meg nekünk. Hiszed-e ezt? Hiszed-e, hogy *ebben az életedben* – csakúgy mint az elkövetkezőben – Isten a legjobbat adja Neked is személyesen? Hogy mindennel, még a nehézségekkel is egy célja van, hogy Őbenne gyönyörködj és Őbenne találj örömet és békességet?

2. A szabadító születik

Egy dolog maradt csupán még hátra: le kell vonnunk a következtetéseket. A Mózes születés körüli dolgok ugyanis egy fontosabb dologra mutatnak előre, egy más születésre. Arra, akinek a születése a legutolsó az egész Bibliában. Aki még különlegesebb módon született. Aki szintén életveszélyben forgott, és halálos ítélet volt már csecsemőkorában a feje felett. Aki szintén növekedett lélekben, bölcsességben. Aki szintén szabadítótá lett, csak nem a zsidók, hanem minden nemzetség szabadítójává. Jézus Krisztusról van szó, aki egyedül ezen a földön egy tökéletes életet élt, és engesztelő halált halt a kereszten az Ő népének bűneiért. Mózes és Jézus élete sok ponton megegyezik, Jézus azonban mégis túlragyogja Mózeset. A Zsidó levélben a következőket olvassuk:

„Annakokáért szent atyafiak, mennyei elhívásnak részesei, figyelmezzetek, a mi valásunknak apostolára és főpapjára, Krisztus Jézusra, A ki hív ahhoz, a ki Őt rendelte, valamint Mózes is az ő egész házában. Mert ez nagyobb dicsőségre méltattatott, mint Mózes, amennyiben a ház építőjének nagyobb a tisztessége, mint a háznak.” (Zsid 3,1-3)

Jézus Krisztus személye, szerepe, dicsősége végtelenül meghaladja Mózesét. Éppen ezért, amikor Mózes történetét olvasod, ne csupán Mózeset lásd, hanem nézz előre Isten szabadító munkájának teljességére Jézus Krisztusban. Mert Isten egyedül Őbenne ad megváltást és szabadulást a bűn felett. Isten egyedül az Őbenne való megváltáson keresztül tud a te életedben is valósággá lenni. Isten egyedül az Őbenne való hit által adhat neked reménységet. Isten egyedül Őbenne tudja a te szíved legmélyebb vágyait betölteni. Hiszed-e ezt? Isten most azt kéri tőled, hogy bízod Őreá teljesen a megváltásodat, életedet, reményedet – ahogy Jókhébed is mindent Istenre bízott, amikor Mózeset a Nílus habjaira tette. Ámen.

⁵Philip Graham Ryken: *Exodus*, 53. old.

„És nincsen senkiben másban [csak Jézusban] idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nékiünk megtartatnunk.” (ApCsel 4,12)